

Председница Владе Ана Брнабић
Кабинет председнице Владе Републике Србије
Немањина 11, 11000 Београд

Председница Народне Скупштине Маја Гојковић
Дом Народне Скупштине Републике Србије
Трг Николе Пашића 13, 11000 Београд

Председник Републике Александар Вучић
Генерални Секретаријат председника Републике Србије
Андрићев венац 1, 11000 Београд

Поштовани,

Пандемија узрокована SARS-CoV-2 вирусом представља кризу невиђених размера и још увек неизвесних последица. Свесни смо изазовне ситуације с којом се представници власти суочавају, где са једне стране морају да осмисле и осигурају спровођење мера за очување здравља и сигурности људи, а са друге стране се припреме за економске и социјалне последице које ће те исте мере произвести.

Дубоко смо ожалошћени губитком живота узрокованим овим вирусом и као део јавности захвални свим грађанкама и грађанима и стручним службама за напоран рад на сузбијању ширења ове болести у нашој земљи.

Као чланови цивилног друштва, међутим, позивамо вас да се, упркос неизвесним и тешким временима, придржавате начела транспарентности и доброг управљања који су основа демократског друштва утемељеног на владавини права и поштовању људских права сваког појединца. Прихватањем правних тековина Европске уније кроз процес ЕУ интеграција, наша земља се обавезала на поштовање наведених начела, као и различитих међународних конвенција попут Архус конвенције.

Транспарентност подразумева објављивање података о креирању политика и трошењу јавних средстава, истовремено осигуравајући грађанима приступ тим информацијама. Она је кључни елемент за осигурање одговорности доносиоца одлука и стицање поверења јавности.

Смислена, доследна и стална примена принципа транспарентности и доброг управљања још је важнија у овим изазовним временима, како се не би нарушили темељи демократског друштва – људска права, владавина права и демократско одлучивање. Тренутни екстремни и несигурни радни услови, укључујући ограничено кретање и забрану скупова, не погодују партиципативном одлучивању и транспарентности. Стога позивамо надлежне да одложе свако доношење одлука које није непосредно релевантно за здравље и сигурност људи, а за које није могуће осигурати транспарентност и учешће заинтересоване јавности.

Разумемо да су релевантне институције већ почеле са дефинисањем мера ублажавања економских последица, као и да ће се оне даље адаптирати у наредном периоду. Имајући то на уму, предлагемо неколико приступа који ће нам помоћи да убрзамо прелазак на климатски неутралну привреду која штити и обнавља наш природни свет, чува наше здравље и не ствара отпад – на правичан и праведан начин који не искључује ниједног члана друштва:

- **Подржати и ојачати примену и финансирање стандарда и политика за сузбијање климатске кризе, губитка биолошке разноврсности и загађења средине.** Ако овде не постигнемо напредак, само ћемо убрзати климатску кризу и губитак биолошке разноврсности. Ту цену ће платити сваки члан нашег друштва, али ће последице бити теже за сиромашне, угрожене и рањиве.
- **Уложити у подизање свести и образовање о људским правима, одрживом развоју и очувању природе, јачајући наше друштво како би се суочило са будућим изазовима.** Дугогодишњим наменским улагањима у образовање и подизање свести, укључујући и подршку организацијама цивилног друштва, изградимо праведно, толерантније и информисаније друштво способно да се избори са највећим претњама у нашем животу, наиме климатском кризом, губитком биолошке разноврсности и свеукупним погоршањем капацитета наше планете да одржи наш начин живота.
- **Обезбедити расподелу подстицајних средстава и државне помоћи у складу са Европским зеленим планом и Париским споразумом, како би се трансформација наше привреде усмерила ка одрживости.** Ове инвестиције донеле би дугорочну корист нашем друштву и помогле нашој привреди да буде отпорнија на све веће шокове. Министри заштите животне средине 17 држава чланица ЕУ већ су позвали на такав приступ у отвореном писму у којем траже да планови за опоравак интегрисају зелену транзицију и дигиталну трансформацију.
- **Покренути велике одрживе иницијативе у складу са јавним интересом.** Осим што би требало да осигурају директно запошљавање оних најпогођенијих економском кризом, те помогну поновном покретању привреде, ове иницијативе треба да осигурају директне и недвосмислене користи за животну средину, попут обнове екосистема, директног смањења емисија, повећање енергетске ефикасности и декарбонизације.
- **Пружити подршку (локалним) организацијама цивилног друштва,** посебно онима које пружају различити спектар социјалних услуга, те раде на оснаживању најрањивијих група. Уз развој нових програма подршке, средства која су већ додељена за подршку организацијама цивилног друштва треба и даље да буду у потпуности доступна за одржавање њиховог рада. Ова средства су кључна за наставак подршке развоју грађанског простора, као и за функционисање организација цивилног друштва које могу бити моћан партнер у стварању решења за ублажавање последица криза.

Позивамо вас на сарадњу како би у складу са начелима доброг управљања и упркос изазовима, наставили пут ка праведном и правичном те истински одрживом друштву у којем је сваки појединац једнако важан.

Поред Светске организације за природу ово писмо подржавају и организације цивилног друштва удружене у Коалицију 27:

Алтернатива за безбедне хемикалије- Алхем

Београдска отворена школа

Climate Action Network (Мрежа за климатске акције)

Центар за унапређење животне средине

Друштво за заштиту и проучавање птица Србије

Инжењери заштите животне средине

Удружење Један степен Србија

Млади истраживачи Србије

С поштовањем,

Jelena Petrović

